

Ҳадис дарси (62-дарс). Аллоҳга ва Унинг Расулларига иймон келтирдим

15:30 / 04.12.2019 4838

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Шайтон бирингизга келиб:

«Осмонни ким яратган? Ерни ким яратган?» дейди. У:

«Аллоҳ», дейди.

Ким шунга ўхшаш нарсани сезса, дарҳол «Аманту биллаҳи ва Русулиҳи» (Аллоҳга ва Унинг Расулларига иймон келтирдим), десин», дедилар».

Бу ҳадиси шариф ҳам ҳазрати Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинган ва ўтган ҳадисни тафсир қилиб келмоқда. Васвасанинг аввалги босқичидаёқ Аллоҳга ва У Зотнинг пайғамбарларига бўлган иймонни эълон қилиб, шайтонни қувиш ҳақида маслаҳат берилмоқда.

Анас ибн Молик розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳ аzza ва жалла: «Албатта, умматинг: «Бу нима, бу нима?» дейишда давом эта бориб, ҳатто «Аллоҳ халойиқни халқ қилди, бас, Аллоҳни ким

халқ қилди?» ҳам дейдилар», дер», дедилар».

Икки ҳадисни икки Шайх ривоят қилишган.

Бу ҳадиси шарифга ўхшаш ҳадислар ҳадиси қудсий деб номланади. Оддий ҳадисларнинг маъноси Аллоҳ таолодан, лафзи Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламдан бўлади. Ҳадиси қудсийда эса маъно ҳам, лафз ҳам Аллоҳдан бўлиб, Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам уни кўчирма гап тарзида етказадилар.

Бу ҳадиси шарифда ҳам васваса борлиги исбот қилинмоқда.

Абдуллоҳ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга васваса ҳақида савол берилди.

«У айни иймондир», дедилар».

Муслим ривоят қилган.

Ушбу ҳадиси шарифнинг ровийси сифатида зикр қилинган Абдуллоҳдан мурод Абдуллоҳ ибн Масъуддир. Қуйида у кишининг ҳаётлари билан қисқача танишиб ўтамыз:

Абдуллоҳ ибн Масъуд ибн Ғофил ал-Хузамий, кунялари Абу Абдурахмон. Бу киши Исломга олтинчи бўлиб кирган бўлиб, икки ҳижрат – Ҳабашистон ва Мадина ҳижратлари соҳибидирлар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга хизмат қилган сафдошлардан, жаннатга кириши башорат қилинган ўнта саҳобанинг биридирлар. Бадр урушида Абу Жаҳлни қатл этганлар. Уҳуд, Хандақ, Ризвон байъати, Ярмук маъракаси ва бундан бошқа ҳамма жангларда иштирок этганлар. Маккада биринчи бўлиб Қуръони Каримни баланд овоз билан ўқиган, Қуръони Каримни ёд олганлардан бири, тақводор, чиройли хулқли, фақиҳ саҳобалардан.

Бу зот ҳаммаси бўлиб Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан 848та ҳадис ривоят қиладилар. У зотдан Абдуллоҳ ибн Умар, Абдуллоҳ ибн Аббос, Абу Мусо Ашъарий, Имрон ибн Ҳусойн, Абу Ҳурайра, Ибн Зубайр, Жобир, Анас, Абу Саъийд, Абу Рофиъ ва бошқалар ривоят қилишган. Тобейийнлардан Алқама, Абу Воил, Асвад, Масруқ, Убайда, Ибн Ҳозим, Қайс ва бошқалар ривоят қилишган. У зот тўплаган ҳадислардан учта «Саҳиҳ» соҳиблари ўз китобларига киритишган.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам марҳамат қиладилар:

«Қуръони Каримни тўрт кишидан олинглар».

Шуларнинг бири Абдуллоҳ ибн Масъуддир.

Ибн Масъуд бўйлари қисқа, аъзолари нозик киши эдилар. Бир куни саҳобалар у кишининг аъзолари нозиклигини мазах қилишганда, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Аллоҳга қасамки, Ибн Масъуднинг аъзолари қиёмат кунининг тарозусида Уҳуд тоғидан ҳам оғирроқдир», деб марҳамат қилганлар.

У киши хушбўй нарсаларни яхши кўриб, кўп истеъмол қилар эдилар. Кўчадан ўтсалар, қўшнилари бу ердан Ибн Масъуд юрганини билар эди.

Ибн Масъуд касал бўлиб ётганларида халифа Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳу зиёратларига келиб, у кишидан «Нимадан шикоятинг бор?» деб сўраганларида «Гуноҳларимдан», деб жавоб бердилар.

Халифа: «Нима хоҳлайсан?» деб сўрадилар. Шунда у киши «Роббимнинг раҳматини» дедилар.

Халифа «Табиб буюрайми?» деганларида «Мени табибнинг ўзи касал қилди», дедилар. «Унда ҳожатингга керакли бирор нарса буюрайми?» деганларида «У нарсага ҳожатим йўқдир», дедилар.

Шунда халифа «Қизларинг учун керак бўлиб қолар», дедилар. Ибн Масъуд: «Қизларим камбағал бўлиб қолишидан қўрқасанми? Мен уларга ҳар кечада «Воқеъа» сурасини ўқишни буюрганман. Чунки мен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг: «Қайси бир киши ҳар кечада Воқеъа сурасини ўқиса, унга абадий камбағаллик етмайди», деганларини эшитганман.

У киши Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам вафотларидан кейин Куфадаги Байтулмолга волий бўлдилар. Усмон ибн Аффоннинг халифалик даврларида Мадинага келдилар ва ҳижратнинг 32-йили шу ерда вафот этдилар. Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳу жаноза намозини ўқидилар ва «Бақийъ» қабристонига дафн этилдилар.

Бошқача қилиб айтсак, ушбу ҳадиси шарифнинг маъноси «Васваса айни иймондир» деган бўлади. Бу қанақаси? Ахир васваса шайтондан, иймон Раҳмондан-ку! Васваса иймоннинг кушандаси-ку! Қандай қилиб у айни иймон бўлиши мумкин? Бу гап «Олов – сувдир», деганга ўхшамайдами?

Ушбу ҳадиси шариф билан дастлаб танишган одамда шунга ўхшаш саволлар пайдо бўлиши мумкин. Аммо, каминада бу саволлар пайдо

бўлмади. Чунки, ушбу сатрлар ёзилишидан йигирма бир йил олдин ўтган тажриба бу маънони тушунишга ёрдам берди. Умумжаҳон Исломга чақириш куллиясига янги ўқишга келган пайтим эди. Бирдан қалбга васваса тушиб, бўлмағур фикрлар хаёлга ўралашиб қолди. Дунё кўзимга тор кўриниб, ҳеч нарса татимайди. Бировга айтишнинг иложи ҳам йўқ. Бу ҳолат бир неча кун давом этди. Сиқилиш, ташвиш юқори чўққисига етди.

Ана шундай оғир дамда кўзим Ҳаким Термизийнинг араб тилидаги «Муридлар одоби» китобига тушди. Муаллифи Термизий бўлгани учун «Ватандошимиз экан», деб, китоб дўконидан харид қилган эдим. Китобни қўлга олдим. Тўғри келган жойини очиб, ўқий бошладим. У ерда васваса ҳақида гап борар эди. «Муриднинг қалбига васваса тушса, яхшилик аломати, деб билсин. Чунки шайтон уни йўқлаб қолибди. Одатда, шайтон обод бўлаётган қалбларни васваса қилишга уринади. Хароба қалблар шундай ҳам унинг мулки ҳисобланади, овора бўлиб, уларни васваса қилиб ҳам ўтирмайди. Шайтон обод қалбларни хароба қилиш умидида уларга васваса қилади. Уриниб-уриниб, ниятига эриша олмагач, ташлаб кетади», дейилган эди.

Қалбимга «ялт» этиб ёруғлик тушди. Хурсанд бўлиб кетдим. Ориз бўлган нарса васваса эканлигини тушундим. Унинг нима учун бўлаётганини ҳам англадим. Мана бугун эса Аллоҳга беадад шукрлар бўлсин, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг васваса ҳақида «У айна иймондир», деб айтган ҳадисларини ҳеч қийинчиликсиз тушуниб турибман.

Демак, киши вақтида англаб етиб, Аллоҳ таолодан дарҳол паноҳ сўраса, қалбига тушган васваса унга зарар етказа олмас экан. Бу эса ақийдавий, руҳий-маънавий соғломлик учун ниҳоятда зарурдир.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобидан